

Universitat de Barcelona - Abadia de Montserrat

VI Jornades Universitàries d'Història Antiga

Els Teixits han acompanyat a l'ésser humà al llarg de tota la Història, des de les seves èpoques més remotes fins als nostres dies. L'home i la dona van aprendre a filar i teixir quan van ser capaços de solucionar de manera intel·ligent la seva necessitat d'abrigar-se i de cobrir-se. Però molt aviat, a més d'aquesta funció utilitària, el teixit va ocupar altres funcions més complexes i va anar adquirint un component simbòlic i social per a expressar identitats ja fossin individuals o col·lectives, familiars o socials, fins al punt que el vestit o la indumentària es va convertir en un element destacat i característic de cada cultura de Món Antic. Paral·lelament, l'evolució de l'arquitectura i l'urbanisme comportava l'adequació de les produccions tèxtils a les funcions ornamentals, senyalitzadores i delimitadores d'espais que aquesta requeria. Aquest fet explica el creixent interès de la investigació moderna per conèixer en profunditat els teixits de la Mediterrània antiga. El nostre coneixement sobre ells es beneficia de nombrosos avenços tècnics i metodològics al llarg de les darreres dècades, que han permès avenços certament significatius en moltes de les mencionades línies d'investigació, de la qual cosa dona bona mostra el programa d'aquestes VI Jornades Universitàries.

Túnica còpia. Museu de Montserrat.

Organització:

Museu de Montserrat i Departament de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona, amb la col·laboració dels Projectes Minist. Ed. i Ciència, Plan Nacional I+D+I *Caracterización tecnológica y cronológica de las producciones textiles coptas: antecedentes de las manufacturas textiles alto medievales españolas (HUM2005-04610)* y *La transformación del nordeste de Hispania y las Islas Baleares: arquitectura religiosa (siglos IV al VIII) (HUM2005-00268/HIST)*. (Fondos FEDER).

Matrícula: 30 €

Es lliurarà diploma acreditatiu

Possibilitats d'allotjament a Montserrat

Informació, inscripció i reserves:

Monestir de Montserrat

08199 Montserrat

Tel.: 93 877 77 25

Fax: 93 877 77 26

fundacio2025@abmontserrat.es

L'assistència és validable per un crèdit de
lliure elecció de la Universitat de Barcelona

VI Jornades Universitàries d'Història Antiga

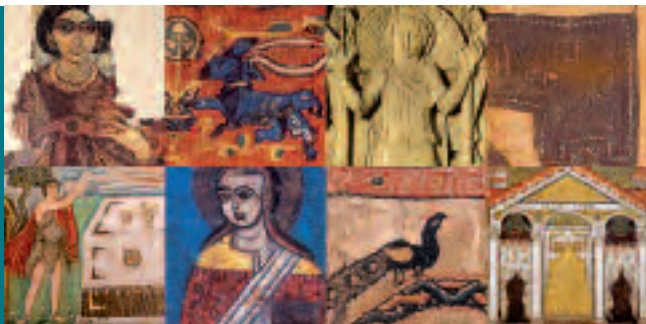
Teixits i indumentària a la Mediterrània durant l'Antiguitat Tardana

Abadia de Montserrat,
9 i 10 de novembre de 2007

Conveni entre la Universitat de Barcelona
i la Fundació Abadia de Montserrat, 2025

Teixits i indumentària a la Mediterrània durant l'Antiguitat Tardana

El tema axial d'aquestes VI Jornades Universitàries gira entorn de la vestimenta i dels elements –especialment tèxtils-, que eventualment poguessin tenir altres funcionalitats, com totes les relacionades amb l'arquitectura. Els teixits proporcionen una gran quantitat d'informació sobre diferents àmbits del món antic: societat, economia i cultura. I a la Mediterrània de la Antiguitat Tardana constitueix, sens dubte, un paisatge extraordinàriament fèrtil per a apropar-se a ells. A tal efecte les presents Jornades propicien la reunió d'un grup d'especialistes de prestigi internacional, que asseguruen una interessantíssima aproximació al món dels teixits antics des de punts de vista interdisciplinaris (documentació escrita, iconografia, anàlisis tècniques i mides de conservació) que proporcionen una enriquidora varietat d'apreciacions i una panoràmica ampliació i ajustada d'aquest tema, que actualment suscita tant interès.

Programa

Divendres 9 de novembre de 2007

10.00

Presentació de les Jornades, per la Dra. Gisela Ripoll i pel Dr. Josep de C. Laplana

10.15

Els vestits de Teòfil, pel Dr. Javier Arce

11.15

Indumentària a l'Egipte greco-romà i tardoantic en les fonts papirologiques, per la Dra. Sofia Torallas Tovar

12.00

Pausa - cafè

12.15

Ornamenta i vestimenta al món funerari tardoantic: la terminologia de les fonts escrites, per Joan Pinar i Lluís Turell

13.15

Aproximació tipològica a les produccions tèxtils a l'Egipte de la Antiguitat Tardana, per la Dra. Marie Helène Rutschowskaya

14.15 - 15.30

Descans

15.30

Ús i funció del teixit en l'arquitectura civil i religiosa a la Antiguitat Tardana, per la Dra. Gisela Ripoll

16.30

Els teixits coptes del Museu de Montserrat: una primera aproximació en la seva funció, per Lluís Turell

17.30

Visita al Museu de Montserrat, amb especial incidència a la col·lecció de teixits coptes "Soler Vilabella", pel Dr. Josep de C. Laplana i Lluís Turell

Moderador

Dr. Josep de C. Laplana, monjo i director del Museu de Montserrat

Assessora

Dra. Gisela Ripoll, professora Titular d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona

Professorat

Dr. Javier Arce, Catedràtic d'Arqueologia de la Universitat Charles-de-Gaulle - Lille 3

Dra. Sofia Torallas, Investigadora del CSIC i responsable dels papirs de Montserrat

Joan Pinar, Membre del Consell d'Assessors del Museu de Montserrat

Dissabte 10 de novembre de 2007

10.00

Tècniques tèxtils en els teixits coptes, per Silvia Saládrigas i Pilar Borrego

11.00

Tècniques d'anàlisi aplicades a teixits: el cas dels teixits coptes, per Ana Cabrera

12.00

Pausa - cafè

12.15

Decoració i motius ornamentals en els teixits coptes, per la Dra. Laura Rodríguez Peinado

13.15

Els teixits coptes del Museu Episcopal de Vic:

Motius decoratius, per Rosa Mª Martín i Ros

14.00 - 15.30

Descans

15.30

Visita al *Scriptorium Biblicum et Orientale*, amb especial incidència a la col·lecció de teixits coptes del Dr. Ramon-Pius Tragan

16.45

Conservació de teixits, per Mónica Enamorado

17.30

Conclusions, pel Dr. Noël Duval

Lluís Turell, Membre del Consell d'Assessors i responsable dels teixits coptes del Museu de Montserrat

Dra. Marie Helène Rutschowskaya, Conservadora en cap del departament d'Antiguitats Egípcies del Museu del Louvre

Silvia Saládrigas, Tècnica del Museu Tèxtil de Terrassa

Pilar Borrego, Tècnica del Instituto de Patrimonio Histórico Español

Ana Cabrera, Conservadora i cap del departament de documentació del Museu de les Arts Decoratives de Madrid

Dra. Laura Rodríguez, Professora d'Història de l'Art de la Universitat Complutense de Madrid

Rosa Mª Martín i Ros, Conservadora i responsable dels teixits del Museu Episcopal de Vic

Dr. Pius-Ramon Tragan, monjo i director del "Scriptorium Biblicum et Orientale" del Monestir de Montserrat

Mónica Enamorado, Tècnica en restauració i conservació de teixits

Dr. Noël Duval, Catedràtic Emèrit d'Arqueologia de la Universitat de la Sorbona - París IV

Universidad de Barcelona - Abadía de Montserrat

VI Jornadas Universitarias de Historia Antigua

Los tejidos han acompañado al ser humano a lo largo de toda la Historia, desde sus épocas más remotas hasta nuestros días. El hombre y la mujer aprendieron a hilar y tejer cuando fueron capaces de solventar de manera inteligente su necesidad de abrigarse y de cubrirse. Pero muy pronto, además de esta función utilitaria, el tejido desempeñó otras funciones más complejas y fue adquiriendo un componente simbólico y social para expresar identidades ya sean individuales o colectivas, familiares o sociales, hasta el punto que el vestido o indumentaria se convirtió en un elemento destacado y característico de cada cultura en el Mundo Antiguo. Paralelamente, la evolución de la arquitectura y el urbanismo comportaba la adecuación de las producciones textiles a las funciones ornamentales, señalizadoras y delimitadoras de espacios que ésta requería. Este hecho explica el creciente interés de la investigación moderna por conocer en profundidad los tejidos del Mediterráneo antiguo. Nuestro conocimiento sobre ellos se beneficia de numerosos avances técnicos y metodológicos a lo largo de las últimas décadas, que han permitido avances ciertamente significativos en muchas de las mencionadas líneas de investigación, de lo cual da buena muestra el programa de estas VI Jornadas Universitarias.

Túnica copia. Museo de Montserrat.

Organización:

Museo de Montserrat y Departamento de Prehistoria, Historia Antigua y Arqueología de la Facultad de Geografía e Historia de la Universidad de Barcelona, con la colaboración de los Proyectos Minist. Ed. y Ciencia, Plan Nacional I+D+I *Caracterización tecnológica y cronológica de las producciones textiles coptas: antecedentes de las manufacturas textiles alto medievales españolas (HUM2005-04610)* y *La transformación del nordeste de Hispania y las Islas Baleares: arquitectura religiosa (siglos IV al VIII) (HUM2005-00268/HIST)*. (Fondos FEDER).

Matrícula: 30 €

Se entregará diploma acreditativo

Posibilidades de alojamiento en Montserrat

Información, inscripción y reservas:

Monasterio de Montserrat

08199 Montserrat

Tel.: 93 877 77 25

Fax: 93 877 77 26

fundacio2025@abmontserrat.es

La asistencia es validable por un crédito de libre elección de la Universidad de Barcelona

VI Jornadas Universitarias de Historia Antigua

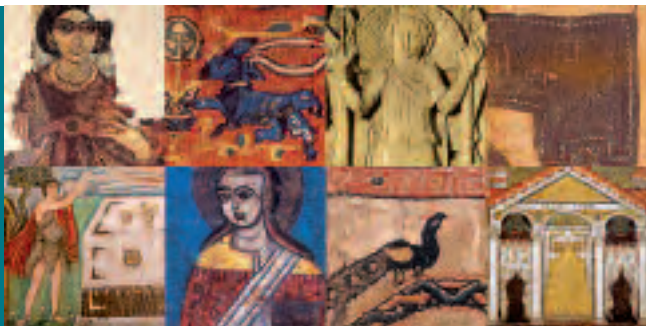
Tejidos e indumentaria en el Mediterráneo durante la Antigüedad Tardía

Abadía de Montserrat,
9 y 10 de noviembre de 2007

 Convenio entre la Universidad de Barcelona y la Fundación Abadía de Montserrat, 2025

Tejidos e indumentaria en el Mediterráneo durante la Antigüedad Tardía

El tema axial de estas Jornadas gira entorno a la vestimenta y a los otros elementos -especialmente textiles- que eventualmente pudieran tener otras funcionalidades, como todas las relacionadas con la arquitectura. Los tejidos proporcionan una gran cantidad de información sobre diferentes ámbitos del mundo antiguo: sociedad, economía y cultura. Y el Mediterráneo de la Antigüedad Tardía constituye, sin duda, un paisaje extraordinariamente fértil para acercarse a ellos. A tal efecto las presentes Jornadas propician la reunión de un grupo de especialistas de prestigio internacional, que aseguran una interesantísima aproximación al mundo de los tejidos antiguos desde puntos de vista interdisciplinarios (documentación escrita, iconografía, análisis técnicos y medidas de conservación) que proporcionan una enriquecedora variedad de apreciaciones y una panorámica amplia y ajustada de este tema, que actualmente suscita tanto interés.

Programa

Viernes 9 de noviembre de 2007

10.00
Presentación de las jornadas, por la Dra. Gisela Ripoll y por el Dr. Josep de C. Laplana

10.15
Los vestidos de Teófilo, por el Dr. Javier Arce

11.15
Indumentaria en el Egipto greco-romano y tardoantiguo en las fuentes papirológicas, por la Dra. Sofía Torallas Tovar

12.00
Pausa - café

12.15
Ornamenta y vestimenta en el mundo funerario tardoantiguo: la terminología de los fondos escritos, por Joan Pinar y Lluís Turell

13.15
Aproximación tipológica a las producciones textiles en el Egipto de la Antigüedad Tardía, por la Dra. Marie Helène Rutschowskaya

14.15 - 15.30
Descanso

15.30
Uso y función del tejido en la arquitectura civil y religiosa de la Antigüedad Tardía, por la Dra. Gisela Ripoll

16.30
Los tejidos coptos del Museo de Montserrat: una primera aproximación en su función, por Lluís Turell

17.30
Visita al Museo de Montserrat, con especial incidencia en la colección de tejidos coptos "Soler Vilabella", por el Dr. Josep de C. Laplana y Lluís Turell

Moderador

Dr. Josep de C. Laplana, monje y Director del Museo de Montserrat

Asesora

Dra. Gisela Ripoll, profesora Titular de Arqueología de la Universidad de Barcelona

Profesorado

Dr. Javier Arce, Catedrático de Arqueología de la Universidad Charles-de-Gaulle - Lille 3

Dra. Sofía Torallas, Investigadora del CSIC y responsable de los papiros de Montserrat

Joan Pinar, Miembro del Consejo Asesor del Museo de Montserrat

Sábado 10 de noviembre de 2007

10.00
Técnicas textiles en los tejidos coptos, por Silvia Saládrigas y Pilar Borrego

11.00
Técnicas de análisis aplicadas a tejidos: el caso de los tejidos coptos, por Ana Cabrera

12.00
Pausa - café

12.15
Decoración y motivos ornamentales en los tejidos coptos, por la Dra. Laura Rodríguez Peinado

13.15
Los tejidos coptos del Museo Episcopal de Vic:

Lluís Turell, Miembro del Consejo Asesor y responsable de los tejidos coptos del Museo de Montserrat

Dra. Marie Helène Rutschowskaya, Conservadora-jefe del departamento de Antigüedades Egipcias del Museo del Louvre

Silvia Saládrigas, Técnica del Museo Textil de Terrassa

Pilar Borrego, Técnica del Instituto de Patrimonio Histórico Español

Ana Cabrera, Conservadora y jefe del departamento de documentación del Museo de las Artes Decorativas de Madrid

Motivos decorativos, por Rosa Mª Martín Ros

14.00 - 15.30
Descanso

15.30
Visita al *Scriptorium Biblicum et Orientale*, con especial incidencia en la colección de tejidos coptos del Dr. Roca, por el Dr. Ramon-Pius Tragan

16.45
Conservación de tejidos, por Mónica Enamorado

17.30
Conclusiones, por el Dr. Noël Duval

Dra. Laura Rodríguez, Profesora de Historia del Arte de la Universidad Complutense de Madrid

Rosa Mª Martín i Ros, Conservadora y responsable de los tejidos del Museo Episcopal de Vic

Dr. Pius-Ramon Tragan, monje y Director del "Scriptorium Biblicum et Orientale" del Monasterio de Montserrat

Mónica Enamorado, Técnica en restauración y conservación de tejidos

Dr. Noël Duval, Catedrático Emérito de Arqueología de la Universidad de la Sorbona - París IV